

Türkiye afyon yetiştiriciler satış birliği hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân: 10/VII/1932 - Sayı: 2146)

No.
2061

Kabul tarihi
3 - VII - 1932

Birinci fasıl

Umumî hüküm

BİRİNCİ MADDE — Afyonun satılması munhasıran teşkilâtı ikinci fasılda gösterilen Türkiye afyon yetiştiriciler satış birliği tarafından yapılır.

Bu teşekkülün sermayesi mütehavvil olup beheri yarım liralık gayrimahdut hisselere ayrılır.

Bu kanunda gösterilen evsafı haiz müstahsiller birliğin azasını teşkil ederler.

Türkiye afyon yetiştiriciler satış birliği bu kanunda yazılı vazife ve salâhiyetleri haiz bir hükmî şahsiyettir.

İkinci fasıl

Teşkilât

İKİNCİ MADDE — Türkiyede malik veya kiracı olduğu araziye afyon eken her çiftçi afyonun memleket dahilinde veya haricinde satışı itibarile Türkiye afyon yetiştiriciler satış birliği azasındandır.

Araziye sahip olmadan ortaklık suretile afyon yetistirenler dahi birliğin azasındadırlar.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Birlik azasının her biri bir reyî haiz olup teşkil edilecek heyetlere aza seçmek ve seçilmek hakları vardır.

Afyon ekmeği bir biri üstüne dört sene terkedenler azalıktan düşerler. Bundan sonra üç sene içinde tekrar afyon ekmeğe başhyanların azalık hakları geri gelir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Türkiye, afyon birliği itibarile mntakalara ve bunlar da tâli mntakalara ayrılırlar. Mntaka ve tâli mntakalar adedi nizamnameye göre tayin olunur. Bunların hudutları birlik idare meclisi tarafından kararlaştırılır ve lüzum görülürse zaman zaman değiştirilebilir.

BEŞİNCİ MADDE — Her tâli mntakada birlik azası tarafından bir sene müddetle ve nizamnamede yazılı usule seçilmiş üç kişilik bir idare heyeti bulunur.

ALTINCI MADDE — Her mntakada bunun ayrıldığı tâli mntakalar murahhasları tarafından iki sene müddetle seçilmiş beş kişilik bir mntaka idare heyeti bulunur.

Ziraat bankası tarafından 17 nci maddeye göre birliğin malî işleri temin olunduğu müddetçe idare heyetinin bir azası mezkûr bankaca tayin olunur.

YEDİNCİ MADDE — Birlik idare meclisinin müntehap azası, mntaka idare heyetleri tarafından nizamnamede gösterilen usul dairesinde seçilir.

SEKİZİNCİ MADDE — Beşinci maddede yazılı tâli mntaka idare heyetleri bu kanunun meriyete girdiği tarihten ilk iki sene için belediye ve bulunan yerlerde ziraat ve ticaret odaları ve Ziraat banka şubesi veya sandıkları idare heyetleri tarafından nizamnamede gösterilen usul dairesinde seçilirler.

DOKUZUNCU MADDE — Birlik idare meclisi altısı yedinci maddede gösterilen mntaka idare heyetleri tarafından seçilecek ve ikisi İktisat ve biri Ziraat vekâletlerinde tayin olunacak dokuz zattan terekkiüp eder.

Ziraat bankası tarafından 17 nci maddeye göre birliğin mali işleri temin olunduğu müddetçe altı azadan biri mezkûr banka tarafından tayin olunur.

ONUNCU MADDE — Türkiye afyon yetiştiriciler satış birliğinin İktisat vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri kararile Reisiümhur tarafından tayin olunacak bir umumî kâtibi vardır.

Umumî kâtip idare meclisinin tabîî azasındandır.

Üçüncü fasıl

Vazife ve salâhiyetler

ON BİRİNCİ MADDE — Birlik azası yetiştirdikleri afyonu satılmak üzere idare meclisinin tayin ettiği zamanda birliğe teslim ederler. Şu kadar ki uızannamede tayin olunacak miktarlar dahilinde olmak üzere müteaddit yetiştiricilerin afyonlarını içlerinden seçecekleri biri vasıtasile ve onun namına kaydettirerek birliğe teslim edebilirler.

İdare meclisi kararile cüzî miktarda afyon yetiştirenlerin mahsulleri birlik hesabına mahallerinde satın alınabilir. Meclis, bu miktarın azamî haddini her sene mahsulün idrakinden iki ay evvel tayin ve ilân eder.

ON İKİNCİ MADDE — Türkiye afyon yetiştiriciler satış birliği idare meclisi aşağıda yazılı işleri yapabilir:

1 - Azanın kendisine teslim ettiği afyonları ticarî muamelâtını ve satış işlerini yapmak ve faydalı göreceği her türlü taahhütlere girmek;

2 - Birliği mehakim ve devairde her sıfatla temsil etmek veya ettirmek;

3 - Azasına teslim ettikleri afyon mukabilinde avans vermek ve ikrazatta bulunmak;

4 - kendisine teslim olunacak afyonları işliyerek yeniden tasnife tâbi tutmak;

5 - Muayyen bir alâmeti farika, patent, imtiyaz, ruhsat, ihtira beratı ve sair müsaadat talebinde bulunmak, bunları iştirâ ve sair suretlerle elde etmek ve ahara devredebilmek;

6 - Birlik için lüzumlu olan gayrimenkullere malik olabilmek;

7 - Birlik teşekkülünün maksadına uygun ve istifadeli olan işlerde diğer şahıslarla ortaklık yapmak ve itilâf ve mukaveleler aktetmek;

8 - Kitap, broşür, gazete gibi vasıtalar ve diğer suretlerle reklâm ve propaganda yapmak;

9 - Münasip şekillerde istikraz yapmak;

10 - Birliğin kendi muamelâtından doğan vadeli senetleri, poliçaları, konuşmentoları, antrepo, depo, ambar makbuzlarını, varanları ve sair cirosu kabil olan ve olmayan senetleri ihzar, kabul ve ciro veya iskonto etmek;

11 - Yaptığı istikrazlarda azasının kendi nezdinde bulunan afyonlarını karşılık göstermek suretile birliğin taahhütlerinin ifasını temin etmek;

12 - Gayesine varmak için zarurî görülen her türlü muameleleri icra etmek.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Birlik azası tarafından teslim olunan afyonlar aza tarafından harice teminat gösterilmiş veya azanın alacaklısı tarafından haczedilmiş olsa bile yine birlik tarafından satılır ve üçüncü şahısların teminat veya hacizden doğan hakları kendiliğinden bedel üzerinde teessüs eder.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Birlikte mevcut afyonlar birlikten alacağı olanlara karşı teminat olarak gösterilmemişse bunların satışından hâsıl olan paralar birliğin alacaklıları tarafından alınmaz.

ON BEŞİNCİ MADDE — Birlik kanunî yollara müracaat hakkı mahfuz kalmak şartile kendisine borçlu olan bir azanın satış bedelinden olan istihkakını dava açmağa ve İcra takibinde bulunmaya hacet olmaksızın alacağına mahsup edebilir.

ON ALTINCI MADDE — Miktar ve nisbeti birlik idare meclisi tarafından tayin ve İktisat vekâletince tasdik edilecek olan umumî idare masraflarile sigorta, depo, nakliye ücretleri ve komusyon gibi satış muamelesinin ifa ve ikmaline müteallik masraflar satış tutarından tenzil edildikten sonra geri kalan teslimat nisbetinde birlik azasına dağıtılır.

ON YEDİNCİ MADDE — (Gegen maddedeki maksatları karşılamak ve birlik azasına teslim ettikleri afyonlara mukabil avans vermek üzere Ziraat bankası tarafından birlik emrine kâfi miktarda kredi açılır.

Bu kredinin miktarı Ziraat bankası mümessilinin iştirakile her sene mahsulün idrakinden evvel idare meclisi tarafından tayin olunur.

ON SEKİZİNCİ MADDE — 11 inci madde mucibince yetiştirdikleri afyonları birliğe teslim etmeyenler bir aya kadar hafif hapis veya iki yüz liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılırlar.

Bu kanunun hükümlerine muhalif olarak afyon alanlar ve satanlar sulh mahkemelerince bir haftadan altı aya kadar hapis ve yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler.

ON DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun tatbikına, azanın birlikle olan münasebetlerine ve murahhas ve idare heyetleri azasının birliğe karşı vazife ve mesuliyetlerine ve azanın murakabe haklarına ait hususat İktisat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyeti tarafından tasdik edilecek nizamname ile tayin olunur.

YİRMİNCİ MADDE — Bu kanunun tesis ettiği inhisar 1933 senesi mahsulüne şamil olmak üzere 1 mayıs 1933 tarihinden itibaren meridir.

Ancak birliğin teşkilât ve nizamnamesinin yapılması ve diğer müteferri ihzarî muameleler kanunun neşri tarihinden itibaren başlar.

MUVAKKAT MADDE 1 — Afyon tacirleri 1 mayıs 1933 tarihinden itibaren dört ay içinde mevcut afyonların evsafını, miktarını ve nerede bulduklarını bir beyanname ile birliğe bildirmeğe mecburdurlar.

2 - 1 numaralı fıkrada yazılı beyannameyi vermiyen veya verdikleri beyannamenin hakikate uygun bulunmadığı sabit olanlardan gizledikleri afyonun her kilosuna için sulh mahkemelerince yirmi beş lira para cezası alınmasına hükmolunur.

3 - Afyon tacirleri ellerinde bulunan afyonları 1 nisan 1933 tarihine kadar ihraç etmeğe mecburdurlar. İhracatın beyannameye uygun olduğu birlik idare meclisi tarafından tasdik edilmek lâzımdır.

4 - Kanunî müddetler içinde ihraç edilmeyen afyonlar, sahipleri tarafından birliğe teslim edilir. Birlik bu afyonların bedelini satış yaptıkça satış tutarından masrafı çıkarıldıktan sonra % 2 komusyon alıkoşarak üstarafını sahiplerine öder.

5 - Tüccar tarafından birliğe teslim edilecek afyonlar birliğin malûmatile sahiplerince bankalara rehnedilebilir.

6 - İhzarî devreye ait masraflar için Ziraat bankasınca kâfi miktarda avans verilir. Bu avans 16 ncı madde mucibince birlik tarafından ödenir.

YIRMI BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun hükimlerini icraya Adliye, İktisat ve Ziraat vekilleri memurdur.

5 temmuz 1932

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	4 - VII - 1932 ve 1/378
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	5 - VII - 1932 ve 1/511
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 8 248 9 442,475,475:484